

**ГРАД БАЊА ЛУКА
ЈУ „ЦЕНТАР ЗА ПРЕДШКОЛСКО
ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ“
БАЊА ЛУКА**

ИЗВЕШТАЈ

**О РЕАЛИЗАЦИЈИ ГОДИШЊЕГ ПРОГРАМА РАДА
ЈУ "ЦЕНТАР ЗА ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И
ОБРАЗОВАЊЕ" БАЊА ЛУКА
ЗА РАДНУ 2018/2019. годину**

*Бања Лука,
септембар 2019. године*

1. УВОДНИ ДИО

1.1. Општи циљеви, задаци и улога предшколског васпитања и образовања

Предшколско васпитање и образовање је темељ цјеложивотног учења, усмјерен према аспектима развоја дјетета: интелектуалном, социо-емоционалном, физичком и развоју креативности и стваралаштва, којим се дијете подржава за квалитетно укључивање у конкретни социо-културни контекст и друштво засновано на знању, уз његовање сопствене културне баштине.

Најважнија улога предшколског васпитања и образовања је да се кроз квалитетно и пажљиво праћење сваког дјетета одговори на његове развојне потребе и тенденције, кроз међудјејство породице и институција, у добро структурираним условима социјалног и материјалног окружења оснажи дијете да се развије до свог оптималног нивоа, природу цјеловитог учења и развоја, тзв. холистички приступ.

У ту сврху, Центар обезбјеђује дневни боравак дјеце, остваривање васпитно-образовне и превентивно-здравствене функције кроз организовање цјелодневних, полудневних, краћих интересних програма и других различитих облика рада са дјецом до поласка у школу, као адекватну подршку породици у провођењу концепције предшколског васпитања и образовања због чега се и сврстава у дјелатности од посебног друштвеног интереса.

Основна дјелатност ЈУ „Центар за предшколско васпитање и образовање Бања Лука“ регистрована је под шифром: 85323. Установа је организована као јединствена цјелина, а своју дјелатност обавља у 25 објекта (24 вртића и 1 објекат за управу) на различитим локалитетима града.

Задаци и професионалне обавезе из области васпитања и образовања дјеце реализују се од стране васпитача, медицинских радника и стручних сарадника различитих профила.

Опште, кадровске, правне, материјално-финансијске и комерцијалне послове и све друге послове везане за стварање услова и несметан рад Центра обављају службе, а исте су смјештене у објекту управе у Улици Јована Дучића бр. 3, 78 000 Бања Лука.

Подручје града покривено је мрежом објеката за смјештај дјеце. Вртићи се налазе на подручјима различитих мјесних заједница у Граду на великој удаљености, што отежава снабдијевање, одржавање, контролу и руковођење у процесу рада.

Стварне потребе нису задовољене тренутним распоредом објеката. Проблем смјештаја дјеце постоји на подручју мјесних заједница Старчевица, Лазарево, Петрићевац, Кочићев вијенац, Центар и Залужани.

Задатке утврђене Годишњим програмом рада, Центар је успјешно реализовао у потпуности. Према утврђеној методологији израде Извјештаја, образложења испуњености програмских циљева и задатака су представљена у посебним поглављима.

2. ПРИПРЕМЉЕНОСТ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Како бисмо могли вршити евалуацију протеклог периода неопходно је егзактно процијенити степен реализације предвиђених циљева, задатака и улога предшколског васпитања и образовања. Планирани циљеви, задаци и улоге морају бити

операционализовани, односно изражени преко конкретних активности чије се остварење може пратити објективним методама.

Оптимални услови боравка дјече у вртићу дефинисани су одговарајућим нормативним актима, а задатак свих служби у Центру је максимално ангажовање, како би се обезбиједили предвиђени потребни услови.

Појединачан аспект боравка дјече и проблеми који га прате, су предмет посебне анализе. Овом приликом наглашавамо одговоран приступ свих запослених у дјелокругу својих задужења, што се позитивно одразило на укупну динамику рада Центра.

У објектима, који су у функцији у протеклој радној години било је смјештено у просјеку 2195 дјече, што представља потврду успјешне реализације Програма рада за протеклу радну 2018/2019. годину.

У Центру су током 2018/2019. године функционисала 24 вртића.

У 24 вртића, као и управи Центра, континуирано се радило на одржавању простора, уређаја, реквизита, намјештаја, апарата, електро и водоводних инсталација, вањских простора и сл.

У свим објектима вршене су свакодневне техничке интервенције по приоритетима, што значи да се хитне интервенције раде без чекања или било којег задржавања, а чини се све да би сваки вртић у свако доба био у функцији. Наведене послове реализовала је техничка служба: мајстори разних струка, кувари, возачи и спремачи.

У извјештајном периоду, ангажовањем властите Техничке службе-мајстора и набавком материјала урађено је сљедеће:

Вртић „Радост“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Марија Мажар“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Плави Чуперак“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Пинокио“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Јежева кућица“ - Пројектом УНДП-а објекат у току енергетско утопљавање објекта, замјена комплет вањске столарије, фасаде и крова на објекту. Редовно одржавање.

Вртић „Први кораци“ - Донаторским средствима тренутно се реализује замјена комплет вањске столарије, санација мокрих чворова и вањског игралишта.

Вртић „Наташа“ - Пошто је објекат планиран за санацију и проширење нису урађена значајнија улагања осим текућег одржавања.

Вртић „Наша дјеца“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Тијана“ - Комплет вањска столарија замјењена. Ограђен дио иза објекта како би могао служити као двориште за дјецу. Редовно текуће одржавање.

Вртић „Лептирић“ - Урађена замјена комплетне вањске столарије. Текуће одржавање.

Вртић „Сунце“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Бамби“ - Донаторским средствима обезбијеђен нови мобилијар у дворишту вртића. Текуће одржавање.

Вртић „Луна“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Бубамара“ - Уз постојећи објекат отворена нова група за дјецу јасличког узраста и комплетно опремљена. Редовно текуће одржавање.

Вртић „Пчелица“ - Дио испред вртића ограђен да служи као двориште за дјецу. Редовно текуће одржавање.

Вртић „Колибри“ - Започета прва фаза изградње другог дијела објекта - срушен стари дио и започето са изградњом. Редовно текуће одржавање.

Вртић „Срећно дјетињство“ - Донаторским средствима замијењена комплетна вањска столарија. Редовно текуће одржавање.

„Генералова вила“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Невен“ - Замијењени подови у свим заједничким просторијама (холови и ходници) Редовно текуће одржавање.

Вртић „Лана“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Дора“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Срна“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Цврчак“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Полетарац“ – Редовно одржавање.

Вртић „Палчица“ – Редовно одржавање.

НАПОМЕНА: Под редовним текућим одржавањем се подразумијева: кошење и одржавање великих травнатих површина, оправка и замјена дотрајалих електроинсталација као и водоинсталација, столарски радови, молерски радови, керамичарски радови и др.

2.1. Преглед корисних површина

Затворени простор

Р. Б.	Објекат	Година изградње	Површ. у м ²	Број дјечијих соба	Површина дјечијих соба у м ²	Површ. по дјетету у м ²	У односу на норматив	
							Задовољава	Недостаје
1.	"Јежева кућица"	1949.	148,00	2	71,50	3,36	Да	/
2.	"Наша дјеца"	1951.	1005,90	8	317	5,40	Да	/
3.	"Радост"	1972.	1024	7	463	5,33	Да	/
4.	"Плави чуперак"	1973.	965,10	6	366	5,74	Да	/
5.	"Колибри"	2012.	1 267,20	8	964,30	5,73	Да	/
6.	"Пиноккио"	1976.	208,80	2	134,8	4,74	Да	/
7.	"Бамби"	1977.	574,20	4	287	4,74	Да	/
8.	"Сунце"	1977.	179,70	2	123	3,90	Да	/
9.	"Срећно дјетињство"	1978.	159,20	2	105	4,97	Да	/
10.	"Бубамара"	1961.	593,19	6	216	4,39	Да	/
11.	"Невен"	1979.	913,50	8	455,70	4,59	Да	/
12.	"Пчелица"	1979.	173,36	2	91	4,33	Да	/
13.	"Први кораци"	1980.	202	2	104,20	4,48	Да	/
14.	"Тијана"	1982.	183,02	2	101	4,35	Да	/
15.	"Наташа"	1984.	297,76	3	152,30	3,81	Да	/
16.	"Лана"	1986.	252,70	2	138,70	5,87	Да	/
17.	"Лептирић"	1978.	216,20	2	134,80	4,80	Да	/
18.	"Марија Мажар"	1975.	1012,07	6	392,90	9,63	Да	/
19.	"Дора"	2011.	970	7	356,70	6,51	Да	/
20.	"Луна"	2011.	198	2	111,50	4,50	Да	/
21.	„Срна“	2015.	212	2	139	3,59	Да	/
22.	„Цврчак“	2014.	184	2	110,60	4,08	Да	/
23.	„Полетарац“	2018.	180,35	2	112,64	4,50	Да	/
24.	„Палчица“	2018.	85,99	1	55,09	3,27	Да	/
УКУПНО			11.212,34	90	5500,23	4,84	Да	0.13

Табеларни подаци показују да површина по дјетету у односу на норматив, задовољава у свих 24 објекта. Укупна површина затвореног простора износи **11.212,34m²**, од чега су **5500,23m²** дјечије собе, а преостале површине су холови, ходници, централне кухиње, приручне кухиње, санитарни чворови, гардеробе, магацини, канцеларије, радионице, вешераји и сл.

2.2. Отворени простор

Приказ површине отвореног простора по објектима:

Р. Б.	Објекат	Отворена површина и m ²	Број дјече
1.	„Наша дјеца“	800	183
2.	„Јежева кућица“	820	43
3.	„Радост“	2200	202
4.	„Плави чуперак“	2200	168
5.	„Колибри“	3000	219
6.	„Бамби“	1800	134
7.	„Срећно дјетинство“	820	36
8.	„Невен“	1920	204
9.	„Дора“	795	160
10.	„Наташа“	2120	79
11.	„Лептирић“	484	45
12.	„Бубамара“	447	144
13.	"Марија Мажар"	2800	98
14.	"Сунце"	Користи јавне површине за боравак дјече на отвореном простору	45
15.	"Лана"	Користи јавне површине за боравак дјече на отвореном простору	53
16.	"Тијана"	Користи јавне површине за боравак дјече на отвореном простору	42
17.	"Први кораци"	Користи јавне површине за боравак дјече на отвореном простору	46
18.	"Пинокио"	453	44
19.	„Луна“	300	46
20.	„Пчелица“	85 +двје отворене наткривене терасе 20	44
21.	„Срна“	Користе јавне површине за боравак дјече на отвореном простору	58
22.	„Цврчак“	Користи отворени простор вртића „Луна“	44
23.	„Полетарац“	Користи отворени простор вртића „Луна“	40
24.	„Палчица“	Отворена наткривена тераса 20	18
УКУПНО		21084	2195

У протеклој години отворени простори су се значајније уређивали почев од сређивања ограда, уградњом покретних сталних реквизита, занављењем садница, цвјетњака и других садржаја, тако да би ти простори представљали врло угодан амбијент за боравак дјече.

Из табеларних приказа прегледа корисних површина (унутрашњих и вањских) видљиво је да Центар располаже са **32.296,34m²**.

3. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА

Структура радног времена васпитно-образовних радника

У оквиру 40-о часовне радне недеље рад **васпитача** се распоређује:

1. Непосредни васпитно образовни рад са дјецом ..... 30 сати
2. Планирање васпитно-образовног рада кроз подршку развоју и учењу посредством игре.....2 сата
3. Креирање окружења за учење и развој.....1 сат
4. Креирање дидактичких средстава, играчака и одржавање материјала за учење .....1 сат
5. Документовање и евалуација васпитно-образовно.....1 сат
6. Тимски рад и рад у стручним органима.....1 сат
7. Стручно усавршавање и професионални развој..... 1 сат
8. Учешће у организацији свечаности, манифестација и програмских посјета.....1 сат
9. Партнерство са породицом и окружењем.....1 сат
10. Менторство приправнику.....1 сат

УКУПНО:

40,00 сати

У оквиру 40-о часовне радне недеље рад стручних **сарадника-педагога** се распоређује:

1. Планирање, васпитно-образовног рада кроз подршку развоју и учењу посредством игре.....2 сата
2. Праћење и евалуација васпитно-образовне праксе.....15 сати
3. Тимски рад и рад у стручним органима.....2 сата
4. Инструктивно праћење напредовања и помоћ у раду са дјецом.....5 сати
5. Партнерство са породицом и заједницом.....3 сата
6. Рад на унапређивању квалитета рада Установе.....3 сата
7. Рад на развоју и промоцији аутономије сваке организационе јединице предшколске установе.....1 сат
8. Промоција и представљање установе у окружењу.....2 сата
9. Лични и професионални развој – стручно усавршавање.....1 сат
10. Вођење педагошке документације и евиденције.....1 сат
11. Менторство приправнику.....1 сат
12. Остали послови.....1 сат

УКУПНО :

40,00 сати

У оквиру 40-о часовне радне недеље рад стручних **сарадника-психолога** се распоређује:

1. Тимско планирање подршке развоју и учењу дјеце, укључујући све видове превенције.....5 сати
2. Планирање, праћење и евалуација васпитно-образовне праксе.....10 сати
3. Тимски рад и рад у стручним органима.....2 сата
4. Партнерство са породицом и заједницом.....3 сата
5. Рана интервенција (непосредан рад са дјететом/дјецом у васпитној групи и појединачно).....15 сати
6. Лични и професионални развој и рад на унапређивању квалитета рада установе.....2 сата
7. Вођење психолошке документације и евиденције.....1 сат
8. Промоција и представљање аутономије Установе у окружењу.....1 сат
9. Остали послови.....1 сат

УКУПНО :

40,00 сати

У оквиру 40-о часовне радне недеље рад стручних **сарадника-логопеда** се распоређује:

1. Планирање и припрема за непосредан рад.....2 сата
2. Логопедска превентива.....5 сати
3. Испитивање и дијагностификовање поремећаја у говору.....5 сати
4. Непосредан рад – логопедски третман.....20 сати
5. Стручне консултације и тимска сарадња.....2 сата
6. Рад у стручним органима.....1 сат
7. Партнерство са породицом и заједницом.....1 сат
8. Вођење документације и евиденције.....1 сат
9. Лични и професионални развој.....1 сат
10. Рад на унапређивању квалитета рада установе и представљање Установе.....1 сат
11. Остали послови.....1 сат

УКУПНО :

40,00 сати

Сви остали радници, укључујући и управу Центра имају 40-часовну радну недјељу у складу са Законом о раду РС и закљученим уговорима о раду.

3.1. Распоред дневних активности

На нивоу Центра постоји устаљен распоред дневних активности, који је смјерница за динамику и рад сваког појединачног вртића. У свим објектима дневне активности су реализоване на основу оријентационог плана и распореда дневног боравка дјецe.

Распоред дневних активности (пријем дјецe, доручак, учеће активности, боравак у дворишту, ручак, одмор и ужина) био је континуиран и његова реализација одвијала се свакодневно у свим васпитним групама.

Распоред дневних активности условљен је низом фактора, од којих издвајамо сљедеће:

- архитектонска рјешења објеката и просторне могућности сваког вртића;
- радно вријеме родитеља дјецe;
- климатски и временски чиниоци;
- биоритам дјецe;
- садржаји програмских активности који се реализују током дана;
- афинитет и склоност васпитача;
- специфичне потребе дјетета или могућа догађања која могу произвести промјене у распореду активности.

Преглед оријентационих распореда дневног и полудневног боравка дјецe¹ током претходне радне године:

3. 1. 1. ОРИЈЕНТАЦИОНИ РАСПОРЕД ДНЕВНОГ БОРАВКА ДЈЕЦЕ			
ОРИЈЕНТАЦИОНИ РАСПОРЕД ДНЕВНОГ БОРАВКА ДЈЕЦЕ		ЈАСЛИЧКЕ ГРУПЕ	ВРТИЋКЕ ГРУПЕ
1.	Пријем дјецe и јутарње активности	Пријем дјецe одвија се у периоду од 6 до 9 часова ујутру.	Пријем дјецe одвија се у периоду од 6 до 9 часова ујутру.
2.	Доручак	У периоду од 8,30 до 9 часова.	У периоду од 8,30 до 9 часова
3.	Учеће активности дјецe (на отвореном и затвореном простору)	Учеће активности одвијају се континуирано од 9 до 11,45 часова, а на отвореном, уколико то временски услови дозвољавају.	Учеће активности одвијају се континуирано од 9 до 12 часова, а на отвореном, уколико то временски услови дозвољавају.
4.	Ручак	У периоду од 11,45 до 12,15 часова.	У периоду од 12,00 до 12,30 часова.
5.	Одмор (пасиван и активан) и активности дјецe	Од 12,15 - 14,30 часова, припреме за	Од 12,30 - 14,30 часова, припреме за

¹Интерним актима регулисан је рад главног васпитача и обавезе в-о радника код пријема дјетета и боравка у вртићу.

		одмор и поподневни одмор.	одмор и поподневни одмор.
6.	Ужина	Ужина за дјецу је од 14,30 до 15,00 часова.	Ужина за дјецу је од 14,30 до 15,00 часова.
7.	Игровне активности у центрима за учење или излазак на отворено	Након ужине реализују се игралике активности у центрима или излазак на отворено до одласка кући.	Након ужине реализују се игралике активности у центрима или излазак на отворено до одласка кући.

3.1.2. ОРИЈЕНТАЦИОНИ РАСПОРЕД ДНЕВНОГ БОРАВКА ДЈЕЦЕ У ПОЛУДНЕВНОМ БОРАВКУ		
ОРИЈЕНТАЦИОНИ РАСПОРЕД ДНЕВНОГ БОРАВКА ДЈЕЦЕ	ПОЛУДНЕВНИ БОРАВКАК	
1.	Пријем дјеце и активности	Пријем дјеце одвија се у периоду од 15:00 до 15:30 часова. Реализују се слободне активности са акцентом на физичком развојном аспекту. Уколико је родитељу или дјетету потребан каснији долазак, пријем дјетета се реализује на основу оправданог писменог захтјева.
2.	Учеће активности дјеце (на отвореном и у затвореном простору)	15:30-17:30 -Реализација учећих активности -Реализација слободно изабраних активности -Рад по центрима - Игралике активности -Краћи интересни програми - Активности са цијелом групом (групни рад, рад у пару) -Индивидуалне активности -Боравак на отвореном (уколико то временски услови дозвољавају)
3.	Ужина	У периоду од 17:30 до 18:00 часова.
4.	Игровне активности у центрима за учење или излазак на отворено	Након ужине, од 18:00 до 21:00 реализују се мирне и игралике активности у

	центрима или излазак на отворено до одласка кући.
--	---

3.2. Исхрана дјеце и рад кухиње

За дјецу обухваћену цјелодневним боравком припремана су три obroка: доручак, ручак и ужина, а за дјецу у полудневном боравку припремана је само ужина. Оброци се припремају према нормативима из Правилника о условима и начину остваривања исхране, њега, превентивно-здравствене и социјалне заштите дјеце у предшколским установама ("Службени гласник РС" број 88/16).

Припремање obroка за сву дјецу вршено је у централним кухињама у дјечијим вртићима "Плави чуперак", "Марија Мажар" и "Колибри". Остали вртићи имају приручне кухиње.

Исхрана дјеце као предуслов за правилан развој дјетета, здравствено стање, психофизичку кондицију и одвијање свих виталних функција припрема се по Јеловнику који саставља комисија од 5 чланова. Јеловник се истиче на видно мјесто за све родитеље и транспарентност је повећана његовом објавом на интернет страници Центра www.vrticibl.org као и све друге активности које се проводе у Центру.

3.2.1. Број и структура obroка

Р. бр.	Оброк	Дневно	Седмично	Мјесечно	Годишње
1.	Доручак	2.195	10.975	50.485	605.820
2.	Ручак	2.195	10.975	50.485	605.820
3.	Ужина	2.195	10.975	50.485	605.820
Укупно		6.585	32.925	151.455	1.817,460

3.3. Д Ј Е Ц А

3.3.1. Пријем дјеце у предшколску установу

Конкурс за упис дјеце, у радној 2018/19. години, трајао је од 01. до 15. августа 2019. године. Пријем дјеце у установу се врши плански и организовано, путем службе за пријем дјеце и Комисије Центра. Организован и контролисан пријем дјеце обезбедило је унапријед припремљено планирање (пројекција) група, а тиме и квалитетније планирање васпитно-образовног рада.

У претходној радној години, у Центар су примана дјеца оба пола, тјелесно и ментално здрава, редовног развоја, што су родитељи потврђивали љекарским увјерењима. Такође, примана су и дјеца са тешкоћама у развоју, која су укључивана у редовне групе у зависности од капицитета и развојних поремећаја конкретног дјетета - инклузија.

На цјелодневни боравак примана су дјеца од навршене једне године до поласка у школу.

Са родитељима, чија су дјеца примљена у Центар, закључује се Уговор, који јасно прецизира права и обавезе уговорених страна.

Дијете примљено у Центар може током године на захтјев родитеља или приједлог васпитача, Педагошко-психолошко-логопедске службе или Службе за пријем дјече бити премјештено из једне групе у другу или једног вртића у други, уколико то погодује развоју дјетета и услугу чини квалитетнијом.

3.3.2. Распоред дјече по групама до 31.8.2019. године

Р. б.	Назив вртића	Јаслице		Млађа		Средња		Мјеш.		Стар.		Дјеца са потешкоћама у развоју		Укупно	
		Г	бр.	Г	бр.	Г	бр.	Г	бр.	Г	бр.	Г	Бр	Г	бр.
1.	"Невен"	2	36	2	46	2	51	1	19	2	52	/	/	9	204
2.	"Плави чуперак"	/	/	1	28	2	51	2	34	2	55	/	/	7	168
3.	"Наша дјеца"	2	36	2	45	2	53	/	/	2	49	/	/	8	183
4.	"Радост"	1	18	2	45	2	54	1	27	2	58	/	/	8	202
5.	"Колибри"	2	36	2	46	2	57	1	22	2	58	/	/	9	219
6.	"Бамби"	/	/	1	28	1	27	2	50	1	29	/	/	5	134
7.	"Наташа"	/	/	1	26	1	28	1	25	/	/	/	/	3	79
8.	"Лана"	/	/	/	/	/	/	2	53	/	/	/	/	2	53
9.	"Први кораци"	1	18	/	/	/	/	1	28	/	/	/	/	2	46
10.	"Тијана"	1	18	/	/	/	/	1	24	/	/	/	/	2	42
11.	"Пчелица"	1	18	/	/	/	/	1	26	/	/	/	/	2	44
12.	"Сунце"	1	18	/	/	/	/	1	27	/	/	/	/	2	45
13.	"Срећно дјетињство"	2	36	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	2	36
14.	"Лептирић"	1	18	/	/	/	/	1	27	/	/	/	/	2	45
15.	"Јежева кућица"	1	18	/	/	/	/	1	25	/	/	/	/	2	43

1 6.	"Пиноккио"	1	18	/	/	/	/	1	26	/	/	/	/	2	44
1 7.	"Бубамара "	3	40	1	26	1	27	1	27	1	24	/	/	7	144
1 8.	"Марија Мажар"	1	18	1	22	1	27	/	/	1	24	1	7	5	98
1 9.	"Луна"	1	18	/	/	/	/	1	28	/	/	/	/	2	46
2 0.	"Дора"	/	/	2	52	2	43	1	21	2	44	/	/	7	160
2 1.	"Срна"	/	/	/	/	/	/	2	58	/	/	/	/	2	58
2 2.	"Палчица"	1	18	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	1	18
2 3.	"Полетара ц'	1	18					1	22					2	40
2 4.	"Цврчак"	1	16	/	/	/	/	1	28	/	/	/	/	2	44
УКУПНО:		24	416	1 5	36 4	16	41 8	24	59 7	15	39 3	1	7	95	2195

4. ОРГАНИЗАЦИЈА И РЕАЛИЗАЦИЈА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

Планирање, примјена и евалуација васпитно-образовног рада у радној 2018/2019. години заснована је на Програму предшколског васпитања и образовања РС, као цјеловитом развојном програму. Стручном усавршавању медицинских сестара, васпитача и стручних сарадника и претходне радне године посветили смо посебну пажњу.

4.1. Структура кадрова - на дан 31.8.2019. године.

Структура кадрова која се брине о реализацији васпитно-образовног рада је сљедећа:

Ре д. бр.	Назив радног мјеста	Укупн о	Квалификациона структура					
			ССС	ВШС	ВСС	ВКВ	КВ	НК
1.	Директор	1			1			
2.	Помоћник директора за васпитно-образовни рад	1			1			
3.	Руководиоци одјељења	3			3			
4.	Координатор пед. псих. службе	1			1			
5.	Педагог	4			4			
6.	Психолог	4			4			
7.	Логопед	2			2			
8.	Физиотерапеут	2			2			
9.	Музички педагог	2			2			
10.	Самостални стручни сарадник за одржавање и ажурирање сајта	1			1			
11.	Васпитач	198		10	188			
12.	Медицински техничари	14	14					
13.	Самостални стучни сарадник за превентивну здравствену заштиту	1			1			
14.	Самостални стручни сарадник за пријем дјете	1			1			
15.	Самостални стручни сарадник за опште, кадровске и правне послове	1			1			
16.	Главни књиговођа	1			1			
17.	Шеф техничке службе	1	1					
18.	Шеф кухиње	3				3		
19.	Радници рачуноводства	6	5		1			
20.	Административни радници	3	3					
21.	Мајстори	10	1			4	5	
22.	Кувари	35				14	21	-
23.	Радници у вешерају	3						3
24.	Кројач	1					1	
25.	Спремачи	36						36
26.	Сервирке	14						14
27.	Радници на обезбјеђењу објекта	-						-
УКУПНО		349	24	10	214	21	27	53

4.2. Реализација програма васпитно-образовног рада Центра

Кључни документи који представљају полазиште у раду Центра за обављање дјелатности су Програм предшколског васпитања и образовања и Годишњи програм рада Установе. Програм предшколског васпитања и образовања РС представља заједничку основу за стварање добрих конкретних програма васпитно-образовног рада у свим предшколским установама. Планирање, примјена и евалуација чине интегрални процес примјењивања Програма предшколског васпитања и образовања у Републици Српској. Програмом Центра за предшколско васпитање и образовање обухваћене су све васпитне групе, тј. јасличке и вртићке. Јасличке групе обухватају дјецу узраста од 1 до 3 године, а васпитно-образовни рад у овим групама реализују васпитачи и медицински техничари. Вртићке васпитне групе (млађе, средње, старије, мјешовите групе) обухватају дјецу узраста од три године до поласка у школу.

Планирање, програмирање, реализација и евалуација васпитно-образовног рада којима се остварују потребни задаци и исходи везани за дјечији развој и напредовање, били су саставни дио рада свих васпитно-образовних радника. Васпитачи, медицински техничари и стручни сарадници су водили педагошку документацију која подразумијева све планове и евиденцију о току васпитно-образовног процеса и евалуацију резултата кроз радне књиге, портфолио групе, књиге за праћење развоја и учења и сл.

Посебан труд се улагао у обогаћивање социјалног и материјалног окружења, али и у обезбјеђивање повољне социо-емоционалне климе за живот и развој дјеце у нашој установи. Материјално окружење, које се одликује богатством средстава за рад и играчака, сортирано је према критеријумима: учесталост употребе од стране дјеце, прилагођеност актуелним плановима, прилагођеност узрачном нивоу групе и сл. Дидактичка средства и играчке су били лако доступни дјецима, а дјеца су охрабривана да их користе.

С обзиром да васпитно-образовни рад представља непресушан извор нових искустава, прилика за учење и професионално напредовање, кроз редовне обавезе и задатке (пријем дјеце, брига и нега, развијање различитих способности и компетенција дјеце, сарадња са родитељима, родитељски састанци, контакти, информације, радионице за родитеље као и сарадници и реализатори научно-истраживачких пројеката, те креатори и реализатори излета, приредби и манифестација) и ове радне године, уложени су велики напори и посвећеност за реализацију овог дијела програмских активности.

Сви расположиви ресурси су кориштени одговорно како бисмо обезбиједили дјецима оптималне услове за стицање нових искустава у средини која је уређена на начин да подржава њихово учење и свеукупан развој.

Током ове године у свим вртићима кроз тимски рад реализоване су бројне активности које су имале за циљ унапређење васпитно-образовног рада и излагање на стручним скуповима и конференцијама. У току радне године, реализовани су следећи стручни радови:

1. „Подстицање дјечијег самопоштовања кроз умјетност“ (вртић „Пчелица“ и вртић „Цврчак“) представљен на Научно-стручној конференцији „БАПТА“ под слоганом: „Култура и умјетност у предшколском васпитању и образовању“, Копаоник, септембар 2018. године;
2. „Славимо учење“ (вртић „Сунце“) представљен на Стручној конференцији васпитача под називом „Истраживачки приступ васпитној пракси“ одржаном на Тари, децембар 2018. године;

3. „Магија умјетности и екологије“ (вртић „Бамби“) представљен на Научно-стручној конференцији за васпитаче у организацији Савеза удружења васпитача Србије, „Средина за учење-извор грађења односа интегрисаног учења и богаћења искустава дјеце“, Врњачка Бања, април 2019. године;
4. Пројекат: „Повратак традиционалних вриједности“ у реализацији вртића „Невен“, који ће бити представљен у децембру 2019. године на Стручној конференцији „Васпитачи васпитачима“ у Србији.
5. Пројекат „Од музике се расте“ у реализацији вртића „Радост“, који ће бити представљен на Стручној конференцији Савеза васпитача Србије у априлу 2020. године.

Вртић „Колибри“ је наступио на „Фестивалу традиционалних игара и модерног плеса“ у Пожаревцу 2019.

Поред цјеловитог развојног програма током радне 2018/2019. године у Центру примјењивани су и други специјализовани програми као што су:

1. Специјализовани развојни програми за дјецу према њиховим интересовањима, потребама и способностима и то: Музички програм и Енглески језички програм,
2. Програм за дјецу у годину пред полазак у школу (дјеца која нису обухваћена неким обликом предшколског васпитања и образовања).

4.2.1 Специјализовани развојни програми

Током претходне радне године, у складу са Годишњим програмом рада Центра реализоване су сљедеће врсте специјализованих програма:

4.2.1.1 Енглески језички програм

- Акредитовани програм Лонгмановог института за енглески језик "*MaxandMilli*" реализује се у Центру се од септембра 1999. године
- Програм је примјенљив како у малим, тако и у бројнијим групама, те успјешно нуди алтернативу било које врсте, али и захтјева да предавач буде флексибилан и креативан, те да, првенствено, уважава индивидуалност, спонтане реакције, као и тренутно расположење дјетета. Програм од самог почетка реализује искусан професор са адекватном лиценцом.
- Дјеца узраста од 5-6 година упознају и усвајају основе говорног енглеског језика (*basicoralEnglish*) кроз игру, те занимљиве говорне вјежбе и активности, што оквирно подразумијева појмове као што су: боје, бројеви, предмети и ствари из околине, животиње (домаће и дивље), основе представљања (питања и одговори), осам пјесмица и уз њих низ како лексичких, тако и граматичких појмова (једнина, множина, ...), инструкције (устани, сједи, отвори, затвори, ...), дијелове људског тијела, појмове из природе и природне појаве (дуга, киша, сунце, ...) и још много тога. Успјешно нуди алтернативу било Лонгмановог института које врсте, али и захтјева да предавач буде

флексибилан и креативан, те да првенствено уважава индивидуалност, спонтане реакције, као и тренутно расположење дјетета.

- Ове радне 2018/2019. године, програм је обухватио 18 група у 9 објеката и у просјеку око 400 дјеце (што подразумјева све старије групе уз дјецу из мјешовитих група која полазе у школу). Програм је реализован у свим већим објектима Центра у периоду од 01.09.2018. до 28.6.2019. године.

4.2.1.2 Музички програм

У периоду од септембра 2018. године до јуна 2019. године реализован је план и програм музичких активности. Музичке активности су реализоване у 22 објеката, у оквиру 29 васпитно-образовних група. У децембру 2018. године у васпитно - образовни рад је укључен још један музички педагог. Активности у мањим објектима (вртићи: „Пчелица“, „Први кораци“, „Сунце“, „Срна“, „Луна“, „Цврчак“ „Полетарац“ „Наташа“, „Пиноккио“, „Лептирић“, „Јежева кућица“, „Лана“ и „Тијана“), одвијале су се према плану и програму рада са мјешовитим узрастима дјеце, а у већим објектима, гдје су групе формиране по одговарајућем узрасту дјеце, према плану и програму рада са старијим узрастима дјеце (вртићи: „Невен“, „Плави чуперак“, „Наша дјеца“, „Радост“, „Дора“, „Колибри“, „Бубамара“ и „М.Мажар“)

Музичком активности ове радне године било је обухваћено 815 дјеце.

Кроз музичку активност дјеца су усвојила 15 пјесама по слуху, једноставне мелодијске и ритмичке структуре. Појединачно и заједничко пјевање, са и без покрета. (пјесме: Маскембал, Овако, Плави зец, Жабљи хор, Лопта, Смијешна прашума, Хвалисави зечић...)

Упознали су основне музичке елементе, разликовање висине тонова, препознавање темпа (брз, лаган, умјерен), динамике (гласно, тихо), карактер музике (весела, тужна, живахна, спокојна...), жанрове (успаванке, свјетовну и духовну музику као и поп, народну и др).

Манифестације као што су „Дјечија недеља“, „Јесења свечаност“, Слава вртића (Никољдан) обиљежавање Божића, Васкрса, 8. марта, Дана града, такође су биле дио музичких активности.

У оквиру музичке активности – слушање музике, слушали су: П.И.Чајковски „Лабудово језеро“, Е.Григ „Поворка патуљака“, Ј.Хајдн „Дјечија симфонија“, П.Корсаков „Бумбаров лет“, К.С.С. „Карневал животиња“, Л. Димитријевић „Медведова женидба“ итд.

Експериментисање звуцима тоновима и ритмовима на инструментима Орфовог инструментаријума. Уз помоћ инструмената дјеца су изражавала емоције појединих мелодија, као и кориштење инструмената за извођење ритма и ритмичке пратње.

Завршна свечаност „Лијепо нам је у вртићу било“, ове као и сваке године била је на радост свих нас, прилика да дјеца покажу само дио активности које су током године боравка у вртићу усвојили. Хор „Ђурђевак“ ове радне године је бројао 40 малишана који су наступали на свим јавним наступима, како у вртићу тако и у сарадњи са локалним заједницама. Хорско пјевање је вишеструко корисно за дјецу предшколског узраста путем ког дјеца изграђују самопоуздање, контролишу свој глас и обогаћују фонд усвојених пјесама. Дјеца из хора „Ђурђевак“ су и ове године на завршној манифестацији пјевали и свирали на Орфовом инструментаријуму.

4.2.2 Програм за дјецу у години пред полазак у школу

Обухват дјеце и организациони аспект програма

У вртићима ЈУ "Центар за предшколско васпитање и образовање" Бања Лука реализован је Програм за дјецу у години пред полазак у школу (у даљем тексту Програм) у периоду од три мјесеца за радну 2018/2019. годину. Програмом су обухваћена дјеца која од септембра полазе у школу, а иначе нису била обухваћена институционалним васпитањем и образовањем.

Циљ програма је припрема и оснаживање родитеља и дјеце за полазак у школу, унапређење комуникацијских вјештина и осамостаљивање дјеце како би се олакшала адаптација и полазак дјеце у школу.

Реализација Програма почела је 01.03.2019. и трајала до 31.05.2019. године. Исти је реализован сваког радног дана у трајању од три сата. Формирано је 16 васпитних група у осам вртића и именовано 16 дипломираних васпитача (водитеља) реализатора в/о рада у истим. Помоћник директора за васпитно-образовни рад, Маријана Зрнић именована је за руководиоца овог пројекта и стручни сардник педагог, Александра Вујмиловић као подршка реализацији поменутог Програма. Програм је обухватио 450 дјеце у осам вртића у којима је реализован в/о рад.

Вртићи у којим је реализован Програм / насеље	Име васпитача водитеља	Број групи
„Плави чуперак“ / Борик	Милица Достанић	2
	Дијана Поповић	
„Наша дјеца“ / Центар	Сњежана Ђекановић	1
„Бамби“ / Нова Варош	Милица Петровић	2
	Дарија Звонар	
„Колибри“ / Лазарево	Дејана Зељковић	3
	Бојана Кљајић	
	Биљана Ђакић	
„Први кораци“ / Старчевица	Ирена Кушљић	2
	Весна Бјелић	
„Невен“ / Обилићево	Дамјана Доцић	2
	Весна Цвијановић	
„Радост“ / Кочићев Вијенац	Нина Ратковић	2
	Невена Лукајић	
„Дора“ / Лауш	Мирјана Шешић	2
	Драгана Срећо	
УКУПНО		16

Осврт на исходе учења, реализоване васпитно-образовне активности, те учење, раст и развој дјеце

Планиране активности су се реализовале у складу са Програмом предшколског васпитања и образовања, Годишњим програмом рада наше установе и Водичем за васпитаче који је намијењен за реализацију Програма. Током реализације Програма највише се радило на подстицању социјално-емоционалног развоја и развоја личности.

Активности и исходи учења који су пратили исте, подстицали су код дјече адекватну социјалну интеракцију са окружењем и развој самоконтроле, социјалних компетенција, осамостаљивања у основним социјалним функцијама (спремност за сарадњу у заједничким активностима, разумијевање и поштовање других и њихових потреба, стицање повјерења у себе, прилагођавање, развијање осјећаја за другарство, самосталност, стабилност и контрола емоција, развијање позитивног става према учењу).

Поред исхода социјално-емоционалног развоја у корелацији и адекватних активности код дјече смо подстицали и остале аспекте развоја:

- Физичког развоја и учења, кроз активности које су се реализовале у соби и дворишту вртића подстицали смо разноврне облике кретања, крупну моторику, манипулисање предметима, перцептивно-моторичке активности, развој здравствено хигијенских навика и навика бриге о себи и свом здрављу;
- Интелектуални развој и учење, подстицали смо кроз активности које подстичу овладавање графомоторних способности (правилно руковање прибором за цртање и писање, маказицама итд.), откривање нових знања о свијету око себе и подстицање логичко-математичког, просторног и временског сазнавања, усмјеравање пажње, развој концентрације, подстицање критичког мишљења, стицање знања нужних за разумијевање природе, подстицање на учење, експериментисање и откривање, проналажење узрочно-посљедичних веза;
- Развој говора, комуникације и стваралаштва огледао се кроз богаћење ријечника, реченице и подстицање граматички правилног говора. Активности које подстичу комуникацијске способности и почетну писменост, те способности говорног стваралаштва, плеса и др. биле су заступљене у значајном броју, вербално изражавање мисли и идеја, правилна артикулација, подстицање на језичко стваралаштво.

Поштујући Годишњи програм рада наше установе, дјеца интегрисана у Програм су била укључена у активности и манифестације предвиђене Годишњим програмом, као што су: осмосартовске активности, Васкршње свечаности, посјете школама, гледање позоришних представа и Завршне свечаности.

Можемо закључити да су васпитачи системом учећих и играликих активности и мрежом исхода учења у оквиру Програма за дјецу у години пред полазак у школу подржали и развијали све аспекте развоја дјечије личности са посебним акцентом на социјално-емоционални развој и прихватање активности и боравка са дјецом у групи, колективу.

Напредовање дјече и групе

Почетком реализације Програма било је појединачних случајева отежане адаптације, али се током прве двије недјеље процес исте завршио. Када су сва дјеца прихватила боравак у колективу и васпитаче, активности су се одвијале у позитивној социјално-емоционалној клими.

Напредовање дјеце било је видљиво кроз прихватање социјалних вјештина, активности и сазнања, заправо кроз све аспекте развоја:

- дјеца су прихватила вртић и другу дјецу, усвојила правила понашања у групи и уважавала распоред активности, дјеца су социјализована, прихватила су колектив и у њему су се добро осјећала
- код дјеце је оснажено самопоуздање, повјерење и поуздање у себе, те повјерење у друге из блиског окружења што има велику педагошку вриједност за све касније развојне потребе (нпр: мање се стиде, оснаже се да питају кад нешто не знају, лакше остварују контакте и комуникацију са дјецом и одраслима итд.),
- дјеца су стекла елементарна знања о здравственој култури и придржавању правила личне уредности, чистоће и хигијене (нпр. дјеца су усвојила правила адекватног понашања у тоалету, изградила навику прања руку прије обједовања, научила да дијеле ужину са другом дјецом и поспреме сто након ужине, итд),
- дјеца су посебно била заинтересована за активности фине моторике шаке и прстију (нпр: дјеца су дуже вријеме провела у игри са пластелином, глином, дас масом итд, постигнут је напредак у држању оловке, маказа, мање бришу написани и нацртани садржај, имају адекватан притисак оловке на папир, линија је стабилнија, у чему је велики допринос дао и Радни лист који је свако дијете учесник у Програму користило),
- код неке дјеце су уочени проблеми у говорној артикулацији, па се доста активности реализовало како би се унаприједили исти (обогаћили су ријечник, али и започели савладавање препрека у артикулисању појединих гласова),
- дјеца су кроз интелектуалне активности обогатила своја сазнања и била потакнута да дају своја запажања о свијету који нас окружује (нпр: живот људи, временске промјене, свијет животиња, саобраћај и сл.).

Боравком у вртићу дјеца су обогатила своја искуства и спознаје кроз игру, а уједно се мијењао и њихов начин и садржај игре. Од индивидуалне и игре у паровима, игра се развијала ка игри у малим и већим групама. То је управо допринијело да дјеца могу, желе и воле да буду дио групе у којој се кроз дружење и игру учи и припрема за школу. Комуникација у игри такође се мијењала. Дјеца су све више комуницирала уважавајући своје саиграче, размјењивала играчке и идеје. У слободном избору игара дјеца су најчешће бирала игре улога, конструктивне и покретне игре. Кроз активности, дјеца су научила велики број музичких, покретних, дидактичких игара.

Током реализације Програма највише се радило на подстицању социјално – емоционалног развоја и развоја личности, подстицању успостављања адекватне социјалне интеракције са окружењем и развоја самоконтроле, социјалних компетенција,

осамостаљивања у основним социјалним функцијама, размјени мишљења, препознавање осјећања, мотива и намјера, развијању емпатије и повјерења у властите могућности, али и способност превазилажења тешкоћа у контакту са другим особама, спремност за сарадњу, разумијевање и поштовање других, њихових потреба и жеља. Дјеца су имала прилику да заједно истражују околину и уоче значење и смисао нових чињеница и појава. Графомоторичке активности које су представљале окосницу у раду, биле су ипак најзахтјевније. Код поједине дјецe, иницијално, била је смањена мотивација за учешће у таквим активностима, јер још увијек нису имали развијену фину моторику шакe. Уважавајући склоност дјецe ка стваралаштву и креативности васпитачи су са стручним сарадницима освјестили и подржали спонтани израз дјецe короз различите ликовне, музичке и драмске активности.

Претпоставке успјешног повезивања породичног и институционалног васпитања су потврђене, задовољене:

- * повећање сазнања родитеља о томе како њихова дјеца уче и развијају се,
- * значај њиховог схватања улоге у тим процесима и потреба комплементарног дјеловања с установом,
- * изградња позитивног родитељског става и очекивања у односу на образовање дјецe и повјерење у установу.

Нарочито успјешне активности које су показале сву раскош дјечијих способности и знања биле су завршне приредбе гдје су дјеца кроз плес, покретне игре, пјесму, рецитације, драматизације и играчке показала шта се све може постићи и научити у тако кратком временском периоду на одушевљење присутних родитеља и других чланова породице.

Сарадња, очекивања и партнерство са родитељима

Сарадња и партнерство са породицом је такође веома значајна карика у реализацији и ефикасности овог Програма. Родитељи се као и дјеца припремају и навикавају на одвајање, осамостаљивање и припрему дјецe на боравак у институцијама, како у вртићу тако и у школи. Сарадња се реализовала и развијала кроз:

- свакодневне контакте са родитељима, тј. индивидуалне разговоре, родитељске састанке, радионице очекивања и испуњеност очекивања, огласне плоче, изложбе дјечијих радова, прославе рођендана и учешће у манифестацијама. Све специфичности у развоју и понашању дјецe које су уочене, пренешене су родитељима путем савјетодавно-инструктивних разговора које су обављали васпитачи и чланови стручних тимова (помоћник директора за васпитно-образовни рад и стручни сарадник педагог).

Осврт на реализовани програм

На почетку реализације Програма васпитачи су у васпитним групама заједно са родитељима реализовали радионице очекивања, те на крају самог Програма радионице испуњености очекивања. Показало се велико задовољство родитеља самим Програмом и сви родитељи су нагласили да су примјетни позитивни утицаји и благодати за дијете.

Родитељи су показали партнерски однос у реализацији васпитно-образовног рада и велико задовољство ефектима овог Програма.

И ове године можемо са задовољством констатовети да су васпитачи кроз Програм за дјецу у години пред полазак у школу испунили планиране циљеве и да су дјеца, а и родитељи, са пуно позитивних емоција и сигурности спремни за полазак у школу.

4.3. Стручно усавршавање васпитно-образовних радника (директор, помоћник директора, стручни сарадници, васпитачи и медицински техничари)

Стручно усавршавање васпитно-образовних радника у Центру, омогућава континуитет у професионалном развоју и напредовању, као и развијање специфичних афинитета и талената и јачање компетенција.

Носиоци дјелатности предшколског васпитања и образовања су медицински радници, васпитачи и стручни сарадници, који путем свог рада и дјеловања имају за задатак подстицање физичког, интелектуалног, социо-емоционалног развоја, комуникације, креативности и стваралаштва, ослањајући се на искуство и интересовања дјецe, а све у циљу развоја компетенција потребних за даље образовање и васпитање дјецe, односно укључивање дјецe у друштвену заједницу. Овако одговоран задатак, обавезује Центар и његове раднике да континуирано улажу у своје стручно усавршавање, изучавају традиционална и прате савремена теоријска и практична достигнућа предшколске педагогије, али и низа других дисциплина, како би што квалитетније обављали посао који им је повјерен.

Стечено знање из праксе и размјена искустава на различитим конференцијама, тренинзима и семинарима омогућила је унапређење нашег рада, али и промоцију Центра. Наставили смо већ успостављену сарадњу са васпитно-образовним радницима Србије и узели још бројније и активније учешће на семинарима и стваралачким смотрама на којима смо учествовали заједно са дјецом.

Стручно усавршавање васпитно-образовних радника је поред усавршавања путем адекватне и савремене литературе, стручних актива (једном мјесечно), огледних активности, обухватило и излагање на семинарима и конгресима.

Стручни активи реализовани су једном мјесечно у сврху размјене искустава на нивоу вртића (јасличке и вртићке групе).

Реализоване су секције према афинитетима васпитача и стручних сарадника (грнчарска секција, драмско-луткарска секција, фолклорна секција и секција израде дидактичког средства) – гдје су васпитачи размјењивали идеје и учили нове методе како би што више унаприједили васпитно-образовни рад са дјецом.

У овој радној години директор, помоћник директора за васпитно-образовни рад, стручни сарадници, васпитачи и медицински техничари, у сврху стручног усавршавања и промоције установе, учествовали су на сљедећим догађајима:

- Крајем августа и почетком септембра 2018. године, у нашим вртићима Републички педагошки завод организовао је Савјетовање за све васпитаче, стручне сараднике и директоре. Савјетовање је реализовала Стака Николић, инспектор-просвјетни савјетник у РПЗ-у у Бањалуци.
- Континуирано учешће у опсервацијама активности васпитача, Стручном вијећу и Стручним активима.
- Континуиране едукације васпитача за примјену кореографија у раду са дјецом кроз пројекат „Растимо уз плес“.
- Учесће представника Центра на БАПТИ (Балкански савез удружења васпитача)- 7. Научно-стручна конференција међународног караткера, под називом „Подстицање дјечијег самопоштовања кроз умјетност“. Нашу установу су стручним радом представили чланови тимова вртића „Пчелица“ и „Цврчак“, септембар 2018. године на Копаонику. На Конференцији су учествовале и директорица Центра Јелена Куртиновић и помоћник директора за ВОР Маријана Зрнић.
- Почетком октобра учешће на округлом столу под називом “Право на предшколско васпитање и образовање у РС“ у организацији Омбудсмана РС и РПЗ-а РС, педагог Александра Вујмиловић, психолог Бранкица Обрадовић и помоћник директора за ВОР Маријана Зрнић.
- 03.10.2018. године Помоћник директора за ВОР Маријана Зрнић и психолог Бранкица Обрадовић су учествовале на округлом столу под називом „Право на предшколско васпитање и образовање у РС“, РПЗ РС, Бањалука.
- Од 07-10.12.2018. године, на Тари су одржани стручни сусрети васпитача под мотом „Истраживачки приступ васпитној пракси“. Као представници Центра, свој рад „Славимо учење“ су презентовале васпитачице вртића „Сунце“ Нада Радоја и Дубравка Кекић и педагог Александра Вујмиловић. На Сусретима су присуствовале и директорица Центра Јелена Куртиновић и помоћник директора за ВОР Маријана Зрнић.
- 11.12.2018.године Директорица Центра Јелена Куртиновић, помоћник директора за ВОР Маријана Зрнић и психолог Бранкица Обрадовић учествовале су на трећем радном састанку Партнерства за развој града у склопу пројекта „Стратешко планирање локалног интегрисаног развоја“, Градска вијећница Банског двора, Бањалука.
- 24.12.2018. године педагог Александра Вујмиловић, и васпитачи Нада Радоја и Дубравка Кекић учествовали на додјели „Награде за иновативног наставника – НИН“ У Сарајеву.
- Почетком априла 2019. године одржана је „Школа за педагоге“ у Теслићу гдје су учествовале директор Јелена Куртиновић и помоћник директора за ВОР Маријана Зрнић.
- 04.04.2019. године у склопу стратешког планирања развоја града, психолог Центра Бранкица Обрадовић, учествовала је на округлом столу под називом „Бањалука људског лица“ у Теслићу.

- Од 11-13.04.2019. године на VI Конгресу психолога БиХ одржаног у Бањалуци, учествовала је психолог Центра Бранкица Обрадовић.
- У периоду од 18-21.04.2019. године у граду Кладову (Република Србија) одржан је стручни скуп на тему "Средина за учење – извор грађења односа интегрисаног учења и богађења искустава детета" на коме су са стручним радом под називом „Магија умјетности и екологије“, учествовали васпитачи вртића „Бамби“: Ранка Чеко и Божана Думенција, психолог Бранкица Обрадовић, педагог Марина Миркоњ, директор Јелена Куртиновић и помоћник директора за ВОР Маријана Зрнић.
- 13.05.2019. године учешће на конференцији „Добре праксе региона у областима учења, рада и живота особа са потешкоћама у развоју“, под називом „Једнакост значи квалитет“ у Бањалуци. На конференцији су учествовале психолог Бранкица Обрадовић и педагог Мирјана Крчмар.
- 03-05.05.2019. године. – стручни скуп међународног карактера „Дани драмског одгоја, драмске педагогије и одгоја“ на тему: „Сви су прозори мале позорнице“ у Јелси на Хвару, Република Хрватска, Центар су представљали васпитачи Биљана Кесић Раковић и Бранка Грбић, директор Јелена Куртиновић и помоћник директора за ВОР Маријана Зрнић.
- Од 23-25.05.2019. године на манифестацији Дани традиционалног и модерног плеса у Пожаревцу учествовала су дјеца старијих група вртића „Колибри“ и васпитачи Рада Михаљчић и Младен Мајсторовић у Пожаревцу.
- 09-16.06.2019. године васпитачице Свијетлана Гаврић и Ивана Вукелић заједно са 10-оро дјеце вртића „Дора“ учествовали на међународној манифестацији „Колонија дјечијег пријатељства“ у Бијељини.
- 23.06.2019. године, нашим вртићима у радној посјети је била група колега словеначких вртића из Словенске Бистрице и Марибора. Обилазак града и пријатељско дружење у вртићу „Плави чуперак“, била је прилика за размјену корисних искустава и стручних знања.

4.4. ЕКОНОМСКА ЦИЈЕНА БОРАВКА ДЈЕЦЕ У ВРТИЋИМА

(показатељ је за цијелу претходну буџетску годину)

На бази показатеља:

- укупни трошкова у 2018. години износе **9.598824,00**
- укупан број дјеце у 2018. години је био **2100**

добије се економска цијена боравка дјетета у вртићу у износу **380,91 КМ.**

4.5. Сарадња са родитељима

Партнерство између породице и предшколске установе је неизоставан сегмент реализације васпитно-образовних задатака у предшколском програму. Квалитет те везе, кључ је за успјешан боравак дјеце у установи али и њихову интеграцију у групу дјеце, као и квалитетан индивидуални развој сваког дјетета. Без конструктивне сарадње са родитељима и њиховог освјешћивања о значају укључивања у свакодневни рад вртића, није могуће успјешно остварити исходе и циљеве нашег Програма рада. Пошто породица има кључну улогу у животу дјетета, упознавање са основним карактеристикама породице (социјални, економски, културни, образовни статус...) доприноси развоју и остваривању основних циљева и задатака васпитно-образовног процеса. Први корак у планирању сарадње представља упознавање могућности и очекивања породице. Даља, континуирана сарадња вртића и породице доприноси, како развоју детета и унапређивању рада васпитача тако и развоју родитељске улоге. Предшколско васпитање и образовање, заједно са породичним васпитањем, чини цјелину и најбољи могући услов да се дјететов развој оснажи. Зато је важно да вртићи развијају чврсту везу са породицом, засновану на међусобном повјерењу и уважавању. Родитељима смо омогућили укључивање и дали им активну улогу у свим активностима вртића (од планирања, реализације до евалуације свих активности). Пружили смо континуирану стручну подршку родитељима у вршењу родитељских улога, изградњи одговорног родитељства и одговарајућих компетенција за квалитетну подршку развоју дјеце.

Поред радионица за родитеље, током године смо реализовали сарадњу са родитељима кроз следеће континуиране активности:

- Дневни информативни контакти;
- Индивидуални и групни разговори (родитељски састанци, радионице за родитеље, савјетовање за родитеље);
- Обавјештења преко паноа за родитеље (свака васпитна група преко паноа за родитеље обавјештава о актуелним васпитно-образовним активностима, као и другим обавезама везаним за боравак дјеце у Центру);
- Кутак за родитеље (у свим вртићима постоје простори за родитеље са актуелним активностима у Центру, као и актуелном литературом коју родитељи могу проучити);
- Презентације васпитно-образовног рада и предавања за родитеље од стране стручне службе Центра;
- Учешће у организацији и реализацији манифестација (Дјечија недјеља, Јесења свечаност, новогодишње и божићне свечаности, Осмомартовска свечаност, Васкршња свечаност, манифестација „Растимо уз плес“, Завршна свечаност, посјете и излети, креативне радионице – рад са необликованим материјалом, рециклажним материјалом итд);
- Родитељи као активни сарадници у реализацији активности, стручних радова, пројеката, креативних и едукативних радионица;
- Родитељи као донатори (родитељи су се самостално организовали и донаирали извјестан број аудио-визуелних средстава, расхладних уређаја, завјеса, итисона и других средстава потребних за васпитно-образовни рад);
- Родитељи као дио узорка научно-истраживачког рада (путем упитника и анкета, од родитеља смо током ове године добијали значајне информације везане за потребе истраживачког рада);

- Посјете породици (васпитачи су организовали посјете дјечији која су дужи период изостајала из вртића);
- Учешће родитеља у родитељским одборима и савјетима.

Велика пажња, током године, посвећена је настојањима да сви тимови у вртићу раде на грађењу повјерења у комуникацији са родитељима и уважавању родитеља као равноправних партнера у развоју и учењу дјече предшколског узраста.

4.6. Јавне приредбе и манифестације

Учешће у јавним приредбама и манифестацијама представља значајан сегмент васпитно-образовног рада. Тиме се пружа прилика за афирмацију установе, професије и рада васпитача кроз презентацију дјечијег стваралаштва и могућности. Јавне приредбе и манифестације представљају прве облике самоизражавања и стваралачке експресије, које помажу сазријевању и доприносе успостављању контакта дјетета са стварношћу.

Поред образовне и васпитне функције, приредбе су извор веселе и пријатне атмосфере, која истовремено од дјече захтијева озбиљан и одговоран приступ према самом догађају. Учешће дјече има непроцјенљив значај за стварање слике о себи и развоја самопоуздања. Поред свега наведеног, приредбе и манифестације су показатељи континуираног и систематичног рада са дјецом, који се путем ових активности представља широј публици.

Центар смо представили широј јавности, како у Бањалуци, тако и у окружењу (Србија) кроз јавне приредбе и манифестације. Манифестацијама и јавним приредбама различитог карактера дјеца су проширивала своја искуства, оснаживала личне потенцијале и способности, показивала усвојена знања, креативност и стваралаштво развијана путем васпитно-образовног рада у Центру.

Манифестације и приредбе које су реализоване у претходној години су:

„Дјечија недјеља“

Активности у оквиру манифестације „Дјечија недјеља“ реализоване су у првој седмици октобра у партнерству са родитељима и сарадњи са локалном заједницом. Реализоване су креативно - едукативне радионице и низ активности са акцентом на правима и обавезама дјече.

"Јесења свечаност"

У оквиру манифестације "Јесења свечаност" током мјесеца октобра и новембра 2018. године реализоване су пригодне приредбе у свим вртићима Центра. Тимови вртића су планирали, реализовали и евалуирали у оквиру приредби радионице са родитељима, позоришне представе, креативно-едукативне радионице, кестенијаде и сл.

Крајем октобра, 25.10.2018. године, дјеца и васпитачи вртића "Бамби", су традиционално поводом Јесење свечаности, посјетили истоимени вртићу Козарцу, у саставу дјечијег приједорског вртића „Радост“.

„Никољданске свечаности“

Поводом обиљежавања Крсне славе Центра, Светог Николе, у свим вртићима од 11. до 15.12.2017. године реализоване су пригодне активности. У духу православља, са тропарима, кољивом, погачама и вином, свету службу и свечани обред одржали су православни свештеници наше Епархије.

Поводом обиљежавања Крсне славе Центра у Културном центру Бански двор, 14.12.2018. године, уприличена је приредба у оквиру Никољданских свечаности.

11.12.2018. године- дјеца и васпитачи вртића „Бамби“ из Козарца традиционално су у име приједорске установе, посјетили и увеличали славље поводом Крсне славе Центра. Домаћин који је срдечно примио госте из Козарца, ове радне године, био је вртић „Бамби“.

„Новогодишњи маскенбал“

Пригодним програмом дјеца свих вртића Центра прославила су долазак Нове године уз маскенбал, игру, пјесму, радионице са родитељима.

„Божичне свечаности“

Прослава Божића, 04.01.2018. уприличена је у свим вртићима Центра уз пригодан програм, радионице, бадњаке и пијукање дјеце на слами.

„Осмомартовске свечаности“

У ЈУ „Центар за предшколско васпитање и образовање“ од 01 - 08.03.2018. године реализована је Осмомартовска свечаност. Програмски садржаји су обухватили: креативне радионице, приредбе, заједничке радионице и дружења са члановима уже и шире породице дјеце која бораве у нашим вртићима.

„Васкршње свечаности“

25.04.2018. у вртићима су организоване пригодне активности поводом Васкршњих празника. Поред разних активности, радионица и приредби, дјеца су заједно са васпитачима одлазила у посјету црквама.

„Бициклијада“

Поводом обиљежавања Дана града, 18.04.2018. године, у вртићу „Радост“ реализована је традиционална бициклијада у којој су учествовала дјеца из свих васпитних група. Ова манифестација је резултат успјешне сарадње са родитељима дјеце и Министарством унутрашњих послова РС, који су у вријеме одржавања Бициклијаде бринули о безбједности саобраћаја у улици у којој се налази поменути вртић.

„Дан града“

Дјеца вртића „Радост“ и „Тијана“, као и хор „Ђурђевак“ отворили су манифестацију „Најмлађи вољеном граду“ у Музичком павиљону, као једну од низа активности које су реализоване у оквиру Дана града 23.04.2018. године. Током седам дана планирали смо и реализовали низ активности као што су отварања дјечијих игралишта, те мноштво креативно-едукативних радионица.

„Завршна свечаност“

Завршна свечаност „Лијепо нам је у вртићу било“ је реализована у Дјечијем позоришту РС 27-29.05.2019. године. Учесници су сва дјеца наших вртића узраста од пет до шест година која полазе у школу. Пригодним програмом наши полазници, а будући школарци, су се опростили од вртића.

Манифестација „Растимо уз плес“

03.06.2019. године манифестација „Растимо уз плес“ у којој су учествовала дјеца средњих и старијих група свих наших вртића, одржала се по трећи пут у Бањој Луци, у спортској дворани Борик.

„Колонија дјечијег пријатељства“

Ове радне године манифестација „Колонија дјечијег пријатељства“ одржана је у Бијељини, од 10-15.06. 2019. године. Десеторо дјеце из двије старије васпитне групе вртића „Дора“ и васпитачи Свјетлана Гаврић и Ивана Вукелић били су представници нашег Центра.

4.7. Сарадња са широм друштвеном средином

Поводом реализације планираних манифестација по Годишњем програму рада Центра, и ове године, остварили смо контакте са бројним културним и јавним установама, предузећима, удружењима и организацијама као што су: Дјечије позориште РС, Поште РС, РТРС, Музеј РС, Музички павиљон, ФК „Спартак“, Галерија савремене умјетности, Градска библиотека, банке, АМС РС, Муп РС, Водовод, основне школе и сл.

- На самом почетку радне године, 28.08.2018. године, у сарадњи са Градском управом, свечано су отворена два нова вртића: вртић “Полетарац“ (који се налази у Улици Марка Краљевића 22) у којем бораве дјеца у двије васпитне групе (једна јасличка и једна вртићка) и вртић ”Палчица” (Краља Петра II Карађорђевића 61), намијењен за боравак једне јасличке групе.
- 13-16.09. 2018. Одржана је VII научно - стручно конференција удружења БАПТА на Копачици, на којој се Центар представио са стручним радом „Подстицање дјечијег самопоштовања кроз умјетност“ вртића „Пчелица“ и „Цврчак”.
- 01-05.10.2018.године „Дјечија недјеља“ под слоганом „Вјерујем у себе“. Почетак манифестације, обиљежило је отварање првог дјечијег фестивала „Prokids“ у нашем граду. Дјеца вртића „Наша дјеца” и „Пчелица” учествовала су свечаном дефилеу отварања фестивала.
- 03.10.2018. у Музеју РС у оквиру манифестације „Дани отворених врата“, уприличена је посјета дјеце вртића „Срна“ и „Цврчак“, који су уживали у музејској понуди прилагођеној за тај узраст.
- 03.10.2018. поводом обиљежавања „Дјечије недјеље“, дјеца вртића: „Наша дјеца“, „Радост“, „Пчелица“, „Пинокио“, „Лептирић“, „Наташа“, „Сунце“ и „Бубамара“ су посјетили Дјечије позориште Републике Српске гдје су уживали у представи: “Нисмо сви летачи” која шаље поруку о вриједности пријатељства као и праву на различитост.
- У оквиру обиљежавања „Дјечије недјеље“ дјеца из вртића „Бубамара“ посјетила су Градску управу и имала свечани пријем код градоначелника Бања Луке 03.10.2018.
- 05.10.2018. године, у непосредној близини вртића „Срна”, градоначелник нашег града отворио је још једно дјечије игралиште на радост свих малишана, у околини улице Симе Миљуша. Дјеца вртића ”Срна”са својим васпитачима, својим присуством и учешћем уљепшали су свечаност пригодним програмом.
- Као и сваке године и овај пут смо узели учешће у већ традиционалном Спортском фестивалу “Спартанац” у организацији СК “Спартак”. Читаве седмице (а све у оквиру “Дјечије недјеље”) малишани наших вртића такмичили су се у разним спортским дисциплинама али и дружили са старијим другарима из многих школа.
- У оквиру обиљежавања Дјечије недеље, 10.10.2018. године, одржан је јавни наступ дјеце наших вртића на Тргу Крајине. Уз хор Центра „Ђурђевак“, кроз музику, плес и играчке представила су се дјеца вртића :“Наша дјеца“, “Радост“, “Тијана“ и “Сунце“. Истог дана, на Тргу је организован и продајни штанд са рукотворинама дјеце и васпитача свих наших вртића који је изазвао интересовање бројних родитеља и грађана Бањалуке.

- Дана 30.10.2018. године, старија група вртића „Марија Мажар“ посјетила је Спортско удружење “Феникс”. Дјеца су имала изузетну прилику да се упознају цију-цицом занимљивом и надахнутом спортском дисциплином.
- 30.10.2018. године посјета вртића „Бамби“ из Бањалуке истоименом вртићу у Козарцу у оквиру традиционална сарадње са ПУ „Радост“ из Приједора.
- 31.10.2018. године дјеца и васпитачи старије групе вртића „Радост“ била су у посјети производним погонима пекаре “Мања“ гдје су имала прилике, не само да задовоље знатижељу и сазнају како се праве пецива и колачи, него и да испробају слатке производе.
- Поводом Свјетског Дана штедње, последњег дана октобра, 31.10.2018. године, представници Комерцијалне банке из Бањалуке посјетили су вртић ”Колибри” те том приликом уручили донацију вртићу. Као прави домаћини узвратили смо поклоном који су израдила дјеца.
- У посјети јавном градском предузећу „Водовод“, 09.11.2018. године, боравила су дјеца вртића „Срна“ заједно са групним васпитачима. Тако су на најбољи начин открили „тајну“ одакле долази вода у наше чесме.
- У организацији Министарства науке и технологије, 07.11.2018. године у Дому омладине, у нашем граду, организован је Фестивал науке који је, са великим интересовањем и радошћу, посјетио велики број дјеце вртића: „Јежева кућица“, „Сунце“, „Плави чуперак“, „Радост“ и „Тијана“.
- 09.11.2018. године у вртићу „Јежева кућица“ угостили смо припаднике Муп-а РС који су доласком службеним возилима-моторима и аутомобилима у двориште вртића изазвали велико интересовање, али и уприличили радост дјеци.
- 15.11.2018. године двије средње група вртића „Плави чуперак“, са својим васпитачима и стручним сарадницима Центра, посјетила је Полицијску академију града. Упознавање са различитим дјелатностима рада полицијских службеника изазвало је велико интересовање дјеце, али је симулација вожње у полицијским возилима, као и вожња бициклима на полигону, оставила најснажнији утисак на сву дјецу.
- Посјета Аеродрому у Маховљанима 24.11.2018. године, вртића „Срна“, изазвала је одушевљење дјеце и постала незаборавна успомена која је обогатила искуство дјеце кључно у васпитно-образовном раду.
- 29.11.2018. године, регионални менаџер компаније “Oriflame”, Наташа Лукић, уручила је, у име компаније, донацију вриједну 5.000,00 КМ, вртићу „Тијана“, у сврху набавке и замјене дотрајале столарије што ће омогућити квалитетније услове и боравак дјеце у том простору.

- Од 07-10.12. 2018. године на Тари су одржани стручни сусрети васпитача под мотом „Истраживачки приступ васпитној пракси“. Као представници Центра, свој рад „Славимо учење“ презентовао је стручни тим вртића „Сунце“-васпитачи и педагог.
- 24.12.2018. године на свечаној манифестацији у Сарајеву у организацији „Step by step“ асоцијације, уручене награде за номинације међу 10 најбољих радова у својим категоријама, нашим колегиницама педагогу Александри Вујмиловић и васпитачици Нади Радоја.
- 11.12.2018. године, у вртић ”Бамби”, у узвратну посјету дошли су нам другари из истоименог вртића из Козарца. Поновни сусрет другара ових вртића, био је повод за срећу, игру, пјесму и размјену слатких поклона.
- У оквиру заједничке акције Градске управе и расадника „Конколор“, градоначелник Игор Радојичић и директор расадника Жељко Кресојевић 12.12.2018. године, уручили су вртићу „Бамби“ прву од 50 новогодишњих јелки у саксијама, које су намјењене вртићима и школама поводом предстојећих празника. Акција је осмишљена као кампање у сврху подизања и развијања еколошке свијести најмлађе популације.
- У Банском двору, 14.12.2018. године, одржана је свечаност поводом прославе Никољдана, Крсне Славе Центра, на којој се, уз учешће хора Ђурђевак, представило неколико наших вртића кроз пјесму, глуму и игру. Публика препуне сале Банског двора одушевљено је пропратила наступ вртића: „Невен“, „Наша дјеца“, „Бамби“, „Дора“, „Бубамара“ и „Радост“. На самом крају приредбе, по први пут, наступала је и фолклорна секција васпитача Центра.
- У оквиру пројекта о музици, који се реализује у вртићу ”Радост”, двије старије групе поменутог вртића посјетиле су 20.02.2019. године Музичку школу ”Владо Милошевић” у нашем граду. Малишани су имали прилику да се упознају са гудачким оркестром којим руководи диригент Вања Вјештица. У њихову част и уз велико одушевљење дјеце одржан је прави концерт.
- Захваљући донацији компаније „Делта“, 13.03.2019. године у Обилићеву отворен реконструисани дио вртића „Бубамара“, у настојању да се обезбиједи смјештај што већег броја малишана у предшколским установама. Уз захвалност на донацији којом је повећан капацитет у овом вртићу, градоначелник Игор Радојичић истакао је како је циљ градске администрације да до краја 2020. године буде обезбијеђено 300 нових мјеста у вртићима.
- У оквиру манифестације ”Дани отворених врата”, 28.03.2019. године, малишани старијих група вртића ”Радост” посјетили су МУП Републике Српске у нашем граду.
- 03.04.2019. године, дјеца старије групе вртића ”Радост”, посјетили су РТРС у нашем граду. Дјеца су сазнала како се прави радио и тв програм и имали прилику да буду и водитељи радио-програма.

- У оквиру манифестације „Прољеће у Бањалуци” а поводом рођендана нашег града, 23.04.2019. године у музичком павиљону „Стакленац” пригодним програмом представили су се малишани наших вртића „Тијана”, „Радост” као и наш хор „Ђурђевак”.
- У периоду од 18-21.04.2019. године, у граду Кладову (Република Србија), одржан је стручни скуп на тему: „Средина за учење – извор грађења односа интегрисаног учења и богаћења искустава детета” а све у циљу стручног усавршавања васпитача. Наш пројекат вртића „Бамби” под називом „Магија умјетности и екологије” изабран је у врло јакој конкуренцији радова који су пристигли на конкурс.
- У оквиру манифестације „Ноћ музеја”, која је одржана у Музеју РС, 18.05.2019. године, учествовали су и малишани наших вртића „Пчелица“ и „Бамби“
- На „Дјечијем сајму” који је одржан у дворани Борик 25.05.2019. године, 11 наших вртића, уљепшали су ову манифестацију својим програмом.
- 31.05. 2019. године у граду Пожаревцу (Република Србија) одржан је „Фестивал традиционалних игара и модерног плеса“ на коме учествујемо већ дуги низ година. Овог пута дошао је ред на вртић ”Колибри” који је у најбољем свјетлу представио нашу Установу и наш град.
- Последња недеља мјесеца маја и прва недеља јуна, биле су прилика да дјеца вртића „Плави чуперак“, „Пчелица“, „Бамби“ и „Сунце“, у оквиру пројекта „Мала Бањалука“, у туристичкој шетњи градом, са туристичким водичима, упознају културне знаменитости Бањалуке. Ово је наставак сарадње са Туристичком организацијом града Бањалука, који траје већ трећу годину, а који је обухватио велики број наших вртића.
- 03.06.2019. године Центар за предшколско васпитање и образовање у Бањалуци је трећи пут узео учешће у Међународној манифестацији „РАСТИМО УЗ ПЛЕС” која је регионалног карактера. Већ неколико година, у исто вријеме, на трговима, стадионима и у дворанама у 73 града наступа и плеше преко 22 000 малишана из Републике Српске, Федерације БиХ, Брчко Дистрикта, Србије, Црне Горе и Македоније. Учествовало је преко 600 наших малишана из 22 вртића уз пратњу њихових вриједних васпитача који су и сами узели учешће у програму својом плесном тачком.
- Бројни малишани и васпитачи из седам градова Србије, Црне Горе, Македоније, Хрватске и БиХ, су били гости “Колоније дјечијег пријатељства” у Бијељини која је свечано отворена у објекту вртића “Мали принц” подизањем заставе ове манифестације. Као представници Центра, отпутовало је 10-оро дјеце старије вртичке групе вртића „Дора“ заједно са васпитачицама Свјетланом Гаврић и Иваном Вукелић.

- Дана 23. јуна 2019. године угостили смо представник словеначких предшколских установа из Словенске Бистрице и Марибора у нашем вртићу “Плави чуперак”.
- Од 24-28.08.2019. учешће педагога Александре Вујмиловић и васпитачице Наде Радоја на међународној Конференцији „Step by step“ под мотом асоцијације у Бијељини, захваљујући освојеним наградама у својим категоријама.
- Континуирана сарадња са дјечијим позориштима из Бања Луке, Новог Сада и Суботиче;
- Континуирана сарадња са основним школама.

4.8. Манифестације и сарадња са локалном заједницом:

- Реализација „Дјечије недјеље“ од 01-07.10.2018. године (реализација грнчарских креативно-едукативних радионица са дјецом у вртићима, посјета дјеце и васпитача вртића „Бубамара“ са градоначелником, продајни штанд у Господској улици);
- Континуирана сарадња са Дјечијим позориштем РС;
- Спортски фестивал „Спартанац 2018“ од 02-08.10.2018. године у сарадњи са спортским клубом „Спартак“ и Министарством просвјете и културе РС;
- Реализација „Јесење свечаности“, октобар/новембар 2018. године у свим вртићима;
- Посјета АМС РС у оквиру кампање „Возачи, школа је за нас, а опрез за вас“, септембар 2018. године;
- Традиционална посјета Центра (вртић „Бамби“) вртићу „Бамби“ Козарац, 25.10.2018. године;
- Учешће вртића на „Фестивалу науке“ у организацији Министарства науке и технологије РС, 22.11.2018. у Дому омладине;
- Реализација „Никољданске свечаности“, у Банском двору, 14. децембар 2018. године. У оквиру исте реализована је и успјешна сарадња са Српском православном црквом, Епархијом бањалучком, у виду славских обреда у вртићима;
- Посјета приједорског тј.вртића из Козарца вртића „Бамби“ вртићу „Бамби“ у оквиру обиљежавања Славе Центра Светог Николе, 13.12.2018. године;
- 20.02.2019. посјета двије старије групе вртића „Радост“ са васпитачима Музичкој школи „Владо Милошевић“;
- Захваљујући донацији компаније „Делта“, а у сарадњи са Градском Управом, у Обилићеву је отворен реконструисани дио вртића „Бубамара“;
- Сарадња са РТРС-ом у смислу програмског учешћа са дјецом наших вртића, а у оквиру Никољданског програма, децембар 2018. године;

- 28.03.2019. вртић „Радост“; посјетио МУП РС у оквиру акције „Дани отворених врата“;
- Дјеца вртића „Тијана“, „Радост“, и хор „Ђурђевак“ отворили су манифестацијом "Најмлађи вољеном граду" у Музичком павиљону низ активности које су реализоване у оквиру Дана Града 25.4.2019. године;
- 03.04.2019. године старија група вртића „Радост“ у посјети РТРС-у;
- Учешће у ликовном конкурс у „Моја породица“ у организацији Министарства породице омладине и спорта РС. Већина вртића је узела учешће, април, 2019. године;
- Учешће у пројекту „Мала Бањалука“ у сарадњи са Туристичком организацијом града Бањалука, мај 2019. године;
- Посјета Музеју савремене умјетности на изложби слика Петра Лубарде, вртић „Бамби“, 17.02.2019. године;
- Учешће вртића „Пчелица“ и вртића „Бамби“ на манифестацији „Ноћ музеја“, 18.05.2019. у Музеју РС;
- Реализација манифестације „Лијепо нам је у вртићу било“ у Дјечијем позоришту РС 27, 28. и 29.05.2019. године;
- Учешће дјеце узраста 4-6 година, васпитача и свих вртића у реализацији регионалног пројекта „Растимо уз плес“ одржане 03.06.2018. године у спортској дворани „Борик“.

5. РАД ОРГАНА УПРАВЉАЊА, РУКОВОЂЕЊА И СТРУЧНИХ ОРГАНА

5.1. Управни одбор од 02.07.2018. до 31.08.2019. године

Р/Б	Сједица	Одржана	присуство	Дневни ред
1.	6 сједница	27.09.2018.	3	1. Доношење Правилника о измјенама и допунама унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста ЈУ „Центар за предшколско васпитање и образовање“ Бања Лука 2. Усвајање Нацрта буџета Центра за 2019. годину 3. Доношење Одлуке о измјени плана јавних набавки за 2018. годину 4. Информација о финансијском пословању за период 01.01 – 30.06.2018. године 5. Доношење Извјештаја о раду за радну 2017/2018. годину 6. Доношење Годишњег програма рада за радну 2018/2019. годину 7. Усвајање Правилника о интерним рачуноводственим контролним поступцима

				8. Усвајање Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама 9. Усвајање Правилника о раду
2.	7. сједница	20.11.2018.	3	1. Разматрање Информације о финансијском пословању за период 01.01. до 30.09.2018. године 2. Доношење Правилника о измјенама и допунама унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста ЈУ „Центар за предшколско васпитање и образовање“ Бања Лука 3. Доношење одлуке о вршењу пописа за 2018. годину 4.Разматрање приговора радника
3.	8. сједница	08.02.2019.	3	1. Информација о реализацији Плана јавних набавки за 2018. годину 2. Усвајање Плана јавних набавки за 2019. годину 3. Усвајање Елабората о попису и доношење Одлуке о попису
4.	9. сједница	29.03.2019.	3	1. Усвајање Извјештаја о финансијском пословању за период 01.01 - 31.12.2018. године 2. Доношење Правилника о измјенама и допунама унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста ЈУ „Центар за предшколско васпитање и образовање“ Бања Лука 3. Разматрање захтјева и приговора
5.	10.сједница	09.07.2019.	3	1.Информација о финансијском пословању за период од 01.01- 31.03.2018. године 2.Доношење Одлуке о измјени Плана јавне набавке за 2019. годину 3. Разматрање захтјева и приговора

У табеларном приказу наведена су значајна питања о којима је расправљао Управни одбор на одржаних пет сједница у извјештајном периоду. Редовне тачке сваке сједнице Управног одбора су:

- Усвајање Записника и Извјештаја о извршењу Закључака са претходно одржане сједнице Управног одбора;
- Текућа питања.

У наведеном извјештајном периоду одржано је пет редовних сједница Управног одбора, гдје је било неопходно извршити низ послова од припрема сједница, одржавања сједница, израде закључака, одлука и аката, те провођења истих.

5.2. Одјељење за правне, кадровске и опште послове

- За све раднике Центра запослене на неодређено и одређено вријеме урађени су уговори о раду, уговори за обављање привremenих и повremenих послова, те све потребне активности у вези заснивања и престанка радног односа, израда рјешења за раднике који су стекли законско право за одлазак у пензију и сви послови везани за престанак радног односа по том основу;
- Одјељење је ангажовано у раду Комисије за попис имовине основних средстава и ситног инвентара у смислу чланова Комисије, те израде потребних записника као пратеће документације;
- Одјељење је радило на изради свих рјешења, одлука, записника и сл, као и све одлуке и пратеће дописе органа управљања;
- Одјељење је активно учествовало у свим видовима контроле, инспекције, ревизије и др;
- Вођене су активности око покренутих судских поступака за наплату доспјелих потраживања, поступака из радног односа, као и управних поступака пред надлежним органима управе;
- Одјељење је урадило уговоре са добављачима за набавку робе, одржавање објеката и опреме, као и уговоре који проистичу из дјелокруга рада Центра. Такође, на основу законских одредби Закона о јавним набавкама БиХ и Правилника Центра, расписани су тендери за прикупљање понуда за робу, услуге и радове за потребе Центра, као и комисијско провођење поступка по конкурентским захтјевима о чему су закључени уговори о извођењу радова, а неки су у току разматрања у складу са Планом јавних набавки;
- Одјељење је радило на изради правилника, пословника о раду органа, вршила допуну и измјену истих на основу законских прописа, издавала разна увјерења на основу захтјева радника, корисника Центра, те другим субјектима који су се обраћали Центру;
- Стално проучавање постојећих и праћење нових прописа из предшколског васпитања и образовања, Закона о систему јавних служби, Закона о предшколском васпитању и образовању РС, Закона о раду РС, управном поступку, јавној управи, државној управи, правима из радног односа, заштите на раду, инспекцији, финансијској полицији, привредном преступу, прекршајима и низ других закона, уредби, одлука и упутстава који су се морали примјенити због обављања наведених послова
- Одјељење је водило евиденцију радника о времену заснивања, старосној структури, по годинама радног стажа и сл, повреде дјете и радника, те изјаве радника по налогу директора и предузимање одговарајућих мјера.

Одјељење је редовно вршило пријем и отрему поште, рад на копир апарату и из архиве издавала тражена документа.

5.3. Извјештај рада директора по подручјима рада

Послове и задатке директор је реализовао кроз сљедећа подручја рада:

- Планирање и програмирање: координација рада на изради Годишњег програма рада и Извјештаја о реализацији Годишњег програма рада; организовао сарадњу стручних сарадника у планирању и реализацији програма васпитно-образовног рада; организовао стручна усавршавања радника;
- Надзорни, педагошко-инструктивни и савјетодавни рад: вршен увид у организацију и извођење васпитно-образовног рада, начин вођења припрема за рад и вођење евиденције о раду, гдје су давана упуства за рад у сарадњи са Педагошким заводом РС; учешће у рјешавању проблема дјетета у сарадњи са васпитачем; вршен увид у педагошке и друге документације коју воде васпитачи и стручни сарадници;
- Рад у органима управљања и стручним органима Центра: припрема сједница Управног одбора и извршење Закључака Управног одбора; вршене припреме и одржане сједнице Стручног вијећа васпитача; присуство сједницама Стручног актива васпитача; учествовање у раду Актива директора предшколских установа РС;
- Организациони послови: континуирано вршена дорада и усавршавање организационе шеме обављања свих облика васпитно-образовног рада; рад на припремама Закона о предшколском васпитању и образовању РС и у складу са промјенама законских прописа вршена дорада нормативних аката Центра; организовани послови око годишњег пописа имовине; организована израда и контрола периодичних извјештаја и завршног рачуна; планирано техничко и инвестиционо одржавање објеката, опремање објеката, набавка дидактичког материјала и провођење тендера и конкурентских захтјева;
- Материјално-финансијски послови: свакодневно је вршена контрола утрошка финансијских средстава; редовно вршена контрола рада Служби за наплату услуга, као и ажурност магацинске документације и књижења средстава;
- Сарадња са органима локалне заједнице: рад са одјељењима Административне службе Града, службама ресорног и других министарстава, Републичким педагошким заводом и другим органима и организацијама локалне заједнице, као и са предшколским установама РС.

5.4. Стручно вијеће

У претходној радној години у складу са Годишњим програмом рада Центра реализоване су четири сједнице Стручног вијећа на којима се разматрало и евалуирало реализовање циљева и задатака у васпитно-образовном раду. Анализирао се рад и резултати рада са дјецом, анализирао се рад васпитача и стручних сарадника и предузимале мјере за јединствен и усклађен рад свих учесника у васпитно-образовном раду у Центру. Главна оријентација рада Стручног вијећа васпитача било је бављење стручном тематиком. На сједницама Стручног вијећа васпитача и других стручних тијела сви васпитно-образовни радници били

су информисани о реализацији Годишњег програма рада Центра, односно о реализацији за претходну и упознавање за текућу годину. Достигнути степен хомогености Стручног вијећа васпитача резултирао је квалитетнијим и стручнијим радом са дјецом и бољом сарадњом са родитељима.

У раду Стручног вијећа васпитача доминирала су сљедећа питања: анализа постигнутих резултата у оквиру планираних; увођење савремених практичних и теоретских достигнућа из предшколске педагогије и психологије; развијање нових схватања о учењу као процесу изражавања знања путем активних метода; унапређење тимског рада, стручних радова и пројеката; Извјештај о реализацији Програма за дјецу у години пред полазак у школу и остала питања.

5.5. Превентивна здравствена заштита

У свим објектима Центра, надзор и увид у стање из области превентивне здравствене заштите, вршен је континуирано током цијеле године.

Здравствени надзор над запосленим радницима обавља се сваких шест мјесеци (санитарни прегледи) и систематски прегледи према правилнику о начину спровођења здравственог надзора. Контролу врши здравствена инспекција Града Бања Лука према свом распореду рада.

Хигијенско-епидемиолошка служба Дома здравља Бања Лука, свакодневно врши надзор и контроле објеката Центра. Тим који врши контролу није имао негативних примједби на услове и хигијену објеката.

ЈЗУ „Институт за јавно здравство“ РС у сарадњи са Центром је организовао јавно предавање на тему: „Посебна едукација о заразним болестима“ које су слушали сви запослени у Центру. Након предавања полагали су испит о основним знањима о хигијени животне и радне средине, хигијени животних намирница, хигијени исхране, личној хигијени, о заразним и паразитским болестима, о основним знањима из правних прописа који регулишу област заштите становништва од заразних болести.

Институт за јавно здравство РС (Служба за микробиологију), у договору са Центром, сваког септембра, а према о законским одредбама, обавља санитарне прегледе дјече по вртићима.

У сарадњи са Стоматолошком службом Дома здравља Бања Лука, током цијеле радне године вршила се флуоризација зуба код дјече старије од три године.

У току радне године није било појаве заразних болести у већем обиму у Центру, осим појединачних случајева болести које су уобичајене за тај узраст дјече. Углавном се ради о прехладама, кашљу и воденим оспицама.

Остварена је успјешна сарадња са родитељима на спровођењу задатака превентивне здравствене заштите, здравственог просвјештивања и увођења хигијенских навика код дјече.

Центар у свом саставу има 24 објекта. Чишћење и дезинфекција објеката врши се свакодневно према прописаном упутству „Процедуре за чишћење, прање и дезинфекцију просторија“. У сваком објекту води се уредна документација о обављеним пословима.

Централне кухиње су смјештене у три велика објекта и у њима се припрема комплетна исхрана. Јеловници су прилагођени узрасту дјецe и води се рачуна о томе да се припремају здрави оброци. Дистрибуција и транспорт хране у друге објекте врши се возилима која служе само у ту сврху, у посуђу које одговара свим прописима о дистрибуцији хране. Обавља се редовно чишћење, прање и дезинфекција возила, према предвиђеним процедурама. Заштитна одјећа и обућа је обавезна и носи се свакодневно на раду. Запослени у кухињи редовно обављају санитарне и систематске прегледе, о чему се води уредна документација.

5.6. Служба информисања

Рад службе информисања можемо подијелити на три сегмента:

1. свакодневна сарадња са медијима (како електронским, тако и штампаним),
2. редовно ажурирање сајта Центра као „главно гласило" Центра
3. издавање нашег интерног часописа „Зврк“ као годишњак.

Основни циљ је транспарентност наших активности, те што редовније и детаљније извјештавање јавности о раду Центра, реализацији васпитно-образовног процеса и свих програмских задатака Центра што је у протеклој 2018/2019. години и успјешно реализовано.

У прилог томе говоре сљедећи подаци:

1. За првих осам мјесеци 2019. године имамо 53643 прегледа
2. Број корисника сајта је 7301 (то је број различитих људи који прегледају сајт, значи за 7301 различитих уређаја: рачунара, телефона, таблета итд)
3. Просјечан број страница коју корисник отвори је 3,5
4. 80,96% људи из БиХ посјећује сајт, затим 11,31% Србија, па Црна Гора 1,60%, САД 1,00%, остали испод 1%
5. Укупно смо гледани у 48 земаља. 68,32% посјета је из Бањалуке, затим из Београда 4,75%, Брчко 2,344% итд. Укупно је сајт прегледан из 179 различитих градова.
6. Просјечно вријеме задржавања на сајту је 2,37 минута
7. 31% људи прегледа сајт преко рачунара, 69% преко телефона и таблета

Дакле, на основу ових података, за очекивати је да ће до краја године бити преко 60 000 посјета и преко 10 000 корисника сајта, јер тек почиње нова радна година.

6. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА СТРУЧНИХ САРАДНИКА

Стручну службу Центра чине педагози, психолози и логопеди који имају за циљ пружање подршке и унапређење васпитно-образовног рада. У овој радној години педагошко-психолошка служба се бавила прописаним аспектима свога дјеловања: од педагошко-психолошко-инструктивног рада и индивидуалног рада са дјецом; аналитичко-истраживачког рада; развијања и обогаћивања сарадње са родитељима кроз конкретне

едукативне и савјетодавне активности, до стручног усавршавања, како личног, тако васпитача и медицинских радника.

Стручна служба свој рад реализовала је кроз сљедеће области:

6.1. Реализација рада стручног сарадника педагога

Педагошко-инструктивни рад односио се на: праћење планирања, реализације и евалуације васпитно-образовног рада; праћење педагошке документације васпитача и давање стручних сугестија везаних за васпитно-образовни рад; праћење директног васпитно-образовног рада путем опсервационих листова који представљају увид у микропроцес (један дан рада васпитача), али омогућује и конструктивне консултације и договоре са васпитачима у вези са организацијом и реализацијом васпитно-образовног рада; припремање материјала за унапређење васпитно-образовног рада са дјецом; укључивање у директан васпитно-образовни рад са дјецом; консултације везане за процјену структуре групе у сврху укључивања или прелазак из групе у групу; пружању подршке и стручних консултација у реализацији стручних радова; давање конкретних приједлога током реализације тематских цјелина и радионица на нивоу објаката или групе; рад на савјетодавном аспекту сарадње са родитељима; учешће у организацији и реализацији едукативних и креативних радионица за родитеље; као и рад на индивидуалним програмима за дјецу која имају одређене развојне потешкоће.

6.2. Реализација рада стручног сарадника психолога

Психолошко-инструктивни рад у овој радној години обухватао је: активности везане за праћење пријема дјече и адаптационог периода; праћење развојног нивоа дјече укључене у програм рада Центра и консултације са васпитачима у вези планирања и реализације активности које имају за циљ да подстакну одређене аспекте развоја код конкретног дјетета; рад на индивидуалним плановима за подстицање развоја и напредовања дјече са потешкоћама у развоју; опсервација васпитно-образовног рада; укључивање у директан васпитно-образовни рад (опсервације понашања појединог дјетета или групе); укључивање у реализацију стручних радова; консултације везане за процјену структуре групе у сврху укључивања или прелазак из групе у групу дјече која имају одређене потешкоће; индивидуални рад са дјецом (процјене, тестирања, итд); учешће у тимској процјени дјече са развојним потешкоћама при упису у вртић (иницијални разговори).

Стручни сарадници (педагози и психолози) су током протекле радне године пружали стручну подршку васпитно-образовним радницима кроз: учешће у раду Стручних актива; при презентовању стручних радова на стручним скуповима и научно-стручним конференцијама; при осмишљавању и изради дидактичких средстава и играчака; при

реализацији програма на смотрема стваралаштва (припремање презентација, видео записа, апликација, техничку подршку за учешће на семинарима и смотрема стваралаштва, итд).

6.3. Реализација рада стручног сарадника логопеда

Посао логопеда у току радне године обухватио је сљедеће активности: тестирање дјеце у сврху процјене њиховог говорно-језичког статуса и утврђивања говорно-језичких одступања, информативни и савјетодавни рад са родитељима, узимање породичних и личних анамнестичких података, планирање, програмирање и припрема за непосредан рад са дјецом, активно спровођење третмана у циљу отклањања говорно-језичких поремећаја, као и издавање извјештаја о датим процјенама или упутница.

Тријажном процјеном говорно-језичких способности (на почетку и током радне године) обухваћена су дјеца из средњих и мјешовитих група у 22 вртића. Том приликом примјењивани су сљедећи тестови: Тест оралне праксије, Тест за испитивање артикулације и Тест дискриминације гласова. Међутим, у сврху ране интервенције у појединим вртићима су опсервирана и дјеца из млађих и јасличких група. Процјењивана је структура, пажња, невербална и вербална комуникација. Укупан број тестиране дјеце износио је 507, гдје је код 324-оро утврђено одступање у говорно-језичком развоју у односу на календарски узраст дјетета. Сваком вртићу је достављен извјештај у писменој форми о резултатима тестирања сваког дјетета понаособ. Пратећу документацију су сачињавале норме говорно-језичког развоја како би се родитељи детаљније информисали, а самим тим и препознали дата одступања. Такође, назначени су и контакт подаци логопеда ЈУ „Центар за предшколско васпитање и образовање“ ради заказивања третмана или савјетодавног разговора, као и центри гдје се родитељи могу још јавити ради обезбјеђивања дефектолошко-логопедских третмана за њихово дијете или пружања додатних информација.

Обављени су разговори са око осамдесет родитеља, термине за третман добило је 38-оро дјеце. Третмани за свако дијете су се спроводили једанпут на седмичном нивоу, док су дјеца са потребом за посебном подршком из ДВ „Марија Мажар“ планирана по могућности више пута седмично. Родитељима за чију дјецу није било слободних термина, а показали су интересовање за логопедски третман, дате су смијернице за рад у кућним условима, као и потребан материјал.

У више наврата у сарадњи са осталим стручним сарадницима, васпитачима или на иницијативу самих родитеља, вршене су опсервације и тестирања у ДВ „Плави чуперак“, „Наташа“, „Лептирић“, „Марија Мажар“, „Невен“, „Први кораци“, „Колибри“ и „Палчица“.

Редовно су праћена савремена достигнућа из области логопедије и дефектологије, присуствовање сједницама вијећа васпитача и стручних тимова, активно учешће у раду стручних тимова, израда ИОП-а за дјецу са потребом за посебном подршком.

На основу досадашњег радног искуства закључак је да језик треба да буде централни дио рада стручњака разчитих профила будући да је основа развоја мишљења и учења. У циљу смањења говорно-језичких поремећаја неопходно је акценат ставити на рану интервенцију јер уколико се са логопедским третманом почне на вријеме, утолико су и већи изгледи за постизање бољих резултата.

6.4. Студијско-аналитички рад; истраживачки и развојни проблеми

Ове радне године аналитичко-истраживачки рад односио се на праћење процеса реализације васпитно-образовног рада као и стварање услова за унапријеђење свих аспеката дјечијег развоја.

- У складу са Програм предшколског васпитања и образовања РС педагошко-психолошка служба је током године кроз опсервационе листове (чек листа) пратила планирање, реализацију и евалуацију васпитно-образовних активности, као и облике рада са дјецом и однос васпитач-дијете. Основни циљ директног укључивања у васпитно-образовни рад кроз опсервирање активности јесте обogaћивање васпитно-образовног рада и подизање нивоа квалитета у планирању, реализацији и евалуацији васпитно-образовних активности са дјецом.
- Процјена напредовања дјете јасличког узраста „Игра у слободним активностима“ - вртић „Бубамара“.
- Анализа учесталости игара (које дјеца самостално бирају) увидом у Радне књиге васпитача, - вртић „Бамби“.
- Процјена развојног нивоа графомоторичких способности дјете старијег узраста – сви вртићи.

6.5. Тимски рад васпитача и стручних сарадника

Тимски рад на нивоу сваког објекта реализован је мјесечно од стране педагошко-психолошке службе. Тимски рад се првенствено односио на разраду текућих питања у васпитно-образовном процесу, стручне радове, организацију и реализацију приредби, манифестација, радионица са родитељима, вођење педагошке документације и реализацију идеја везаних за активности предвиђене Годишњим програмом рада Центра.

Најинтензивнији рад тимова био је током планирања, реализације и документовања стручних радова. Тада су се тимски састанци реализовали и више пута у мјесецу. Један од основних циљева тимског рада јесте да заједничке идеје васпитача и стручних сарадника, на нивоу групе или вртића, буду спроведене у дјело, те оставе један оригиналан, креативан печат вртића, а дјети омогући проширивање и/или стицање новог искуства.

У складу са Програмом тим васпитача и стручних сарадника припрема Акциони план на нивоу сваког објекта.

6.6. Сарадња са родитељима

И током ове радне године, стручна служба остваривала је различите облике сарадње са родитељима:

1. Едукативне и креативне радионице са родитељима у склопу реализације стручних радова, а са циљем да се институционално и породично васпитање и образовање надопуњују и обогаћују;
2. Савјетодавни разговори;
3. Сарадња путем огласних плоча у вртићима путем којих родитеље упознајемо са плановима, темама и актвностима које смо реализовали са дјецом, са одређеним начинима остваривања директене сарадње у васпитно-образовном раду, као и савјетодавни приступ о педагошко-психолошким темама које ће им разјаснити родитељске недоумице. Исто тако континуирано су били обавијештени о свим догађајима и обавезама везаним за Центар;
4. Сарадња у оквиру јавних наступа и манифестација.
5. Презентовање васпитно образовног рада путем предавања за родитеље.
6. Интерактивно предавање за родитеље на стручне теме.

6.7. Учешће у организацији и реализацији приредби и манифестација

Један од важних подручија рада стручних сарадника представља планирање, организација, имплементација и логистичка подршка приликом организације приредби и манифестација, те представљање рада Центра широј јавности.

Стручна служба је учествовала у планирању и реализацији јесењих, осмомартовских, васкршњих и никољданских свечаности, као и излета и посјета које су реализоване заједно са васпитачима и дјецом. Реализоване свечаности изњедриле су обиље маштовитих идеја и креативних активности (костими, декорације, лутке различитих врста, маштовите улоге, ритмике, представе) којима су дјеца и васпитачи показали способности и потенцијале овог узраста. Све ове активности забиљежене су у дигиталном облику, те кориштене у документовању кроз љетописе вртића и Центра.

Цјелокупна стручна служба (укључујући сарадника за музичко васпитање и сарадника за енглески језик) дала је свој допринос учешћем у идејним и креативним рјешењима, те бринула о организацији и реализацији манифестација „Дјечија недјеља“ и „Завршна свечаност“.

7. ЗАВРШНА РИЈЕЧ

Модернизација Центра за предшколско васпитање и образовање по свим аспектима рада, примарни је задатак руководећих структура Центра и свих служби које егзистирају у оквиру установе. У последњих неколико година, нагласак је, у сарадњи са Градском управом, на проширивању капацитета установе за што већи обухват дјеце предшколског узраста, отварањем нових вртића. То се у овој радној години постигло отварањем два вртића („Палчица“ и „Полетарац“) и једне в/о групе у вртићу „Бубамара“ у Обилићеву, што је резултирало укључивањем нове дјеце у нашу установу. Такође, тенденција је на уједначавању постојећих разлика међу вртићима у опремљености, просторним и техничким условима, као и физичком изгледу објеката.

С обзиром на нужност да сваки вртић постане стимулативна и изазовна средина за стицање знања и вјештина најмлађих, нагласак је, сваке године, у набавци значајне количине савремене дидактичке опреме и играчака (као и замјена дотрајалих и поломљених) која су нужно средство за квалитетну реализацију програма.

Осавремењавање рада је немогуће без континуиране едукације васпитно-образовних радника и учења које подразумијевају достизање вјештина нужних за остваривање професионалних задатака и компетенција. Професија васпитача је захтјевна и свестрана и у себи сублимира многостране друштвене и професионалне улоге и знања која обухватају чињенице из различитих области. Исто тако, подразумијева и остваривање различитих приступа и креативност у њиховој примјени, да би неко био успјешан васпитач. Због тога је интенција Центра укључивање васпитача у разноврсне облике стручног усавршавања - кроз учешће на семинарима, стручним скуповима, симпозијумима, округлим столовима, конференцијама и сл. као и набавка и праћење најновије литературе из домена предшколства. То је резултирало реализацијом разноврсних пројеката стручних сарадника и васпитача у којима су дјеца имала прилике да се укључе у разноврсне истраживачке и стваралачке активности, експериментишу са разноврсним материјалима и стварају нове продукте, као и бројне друге облике васпитно-образовног рада. Такви пројекти су, због свог значаја, представљени на бројним стручним скуповима на локалном нивоу, у БиХ и у окружењу (у Србији-три пројекта).

Свему томе допринос су дали и родитељи, и у овогодишњем програму то је била важна ставка нашег дјеловања. Разноврсни облици сарадње са родитељима обогатили су овогодишњу васпитно-образовну праксу. Одржана су интерактивна предавања за родитеље, мултимедијалне презентације васпитно-образовног рада са дјецом и различити облици укључивања родитеља у рад вртића: кроз учешће родитеља и породица дјеце у реализацији креативних и умјетничких радионица, кроз израду панона, декорација, излете и различите посјете културним, друштвеним, образовним институцијама и производним погонима. Васпитачи и стручна служба, поред тога, били су ангажовани на стварању креативних и иновативних рјешења и конструкција у продуковању нових дидактичких материјала, рециклирању постојећих и прављењу нових играчака, у другачијем и новом

структурирању радног простора, стварању нових кутака за имитативне и игре улога, с циљем стварања што стимулативније и квалитетније средине за игру, учење и боравак дјецe у нашим вртићима. То је захтјеван задатак свих актера предшколства, али ће и у будућности представљати основу за даљи правац дјеловања и унапређења васпитно-образовне праксе у вртићима и развоја Центра.

ДИРЕКТОР:

Јелена Куртиновић, проф.